

SALVETE!

Ollaan vasta lokakuussa, ja Paideia valmistuu jo toiseen esitelmäänsä tänä syksynä! Sen pitää Turun yliopiston klassillisten kielten ja antiikin kulttuurin oma poika, FM Veli-Matti Rissanen, jolta on juuri ilmestynyt WSOY:n kustantamana käännös Ciceron teoksesta *De legibus*, suomeksi *Laeista*. Veli-Matti tunnetaan pitkän linjan uskollisena paideialalaisena, mitä tulee jäsenmaksujen maksamiseen ja esitelmätilaisuuksissa käymiseen; myös esitelmöitsijänä Veli-Matti on kunnostautunut. Saapukaa siis kuulemaan, kaikki kynnelle kykenevät!

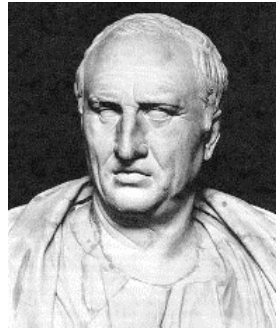
NÄYTTELY

Sinebychoffin taidemuseossa Helsingissä vietetään tämän vuoden loppuun saakka viinin ja hedelmällisyyden jumala Bacchuksen juhla, esillä on nimittäin näyttely *Bakkanaalit*. Näyttely koostuu museon kokoelmiin kuuluvista maalauksista, veistoksista, miniatyyreista ja graffikasta. Teokset ovat peräisin 1500 – 1800 -luvulta. Ne eivät siis klassikon näkökulmasta ole aivan niin vanhoja kuin soisi, mutta yhtä kaikki varmasti kiinnostavia! Lisätietoja osoitteesta www.sinebychoffintaidemuseo.fi.

FM Veli-Matti Rissanen:

M. Tullius Ciceron
De Legibus

kaunokirjallisena teoksena

TIISTAINA 19. LOKAKUUTA
KLO 18.15
LS IV, TURUN YLIOPISTO
(HALLINTORAKENNUS)

JÄSENMAKSUT

Tämän tiedotteen mukana lähtee karhu-kirje niille, jotka ovat unohtaneet maksaa jäsenmaksunsa tältä vuodelta. Jotta asia olisi päivänvaloakin selkeämpi, toistetaan nyt tässä vielä Paideian tilitiedot, niin että potentiaaliset uudetkin jäsenet, jotka Actan saavat käsiinsä, voivat liittyä mukaan: **Handelsbanken 313130-1139112**. Jäsenmaksun suuruushan on 10 €, opiskelijoilta 4 €. Merkitse yhteystietosi tiedonantoon maksassasi. Myös esitelmätilaisuuksien yhteydessä voit maksaa jäsenmaksusi suoraan joko rahastonhoitaja Raija Väinölle tai sihteeri Minna Seppäselle, mielellään tasarahalla.

SYKSYN KIRJASATO ANTTIKIN YSTÄVILLE

Nautinnoista stoalaisuuteen, paimenlauluista lääketieteeseen

Jokaisen syksyn satoon kuuluvat myös uudet kirjat. Tänäkin syksynä saavat antiikin ystävät uutta luettavaa niin kauno- kuin tietokirjallisuuden puolella. Mukana on sekä vanhoja tuttuja että uusia tulokkaita.

Antiikin ystävien uudesta luettavasta huolehtii takuukaksikko Arto Kivimäki ja Pekka Tuomisto, joilta ilmestyy tänä syksynä *Nautintojen kirja*. Lokakuussa ilmestyyvä kirja sisältää antiikin viisauksia teemoina elämän nautinnot: rakkaus, viini, ystävät, taide jne. Toivottavasti ilmestymistieto pitää paremmin paikkansa kuin seuraavan teoksen kohdalla, jonka kirjoitin ilmestyvän jo viime syksynä. Nyt kirja *Stoalaisuus* näyttää kuitenkin vihdoinkin ilmesty-

neen, sillä ainakin yksi sitä koskeva arvostelu on jo ilmestynyt kirjallisuuskritiikin verkkolehdestä Kiiltomato.net (www.kiiltomato.net) > *Etsi stoalaisuus* > klikkaa otsikkoa). Kirjan ovat toimittaneet jyväskyläläiset filosofit Teija Kaarakainen ja Jari Kaukua. Teokseen on Senecan *Suuttumuksesta* ja Epiktetoksen *Käsikirjan* suomentanut Marke Ahonen.

Marke Ahonen on ollut suomentajana myös syysuutuudessa *Itselleni – keisarin mietteitä elämästä ja ihmislunnonnosta*, joka sisältää keisari Marcus Aureliuksen muistutpanoja elämästä ja ihmisestä. Jotain voitaneen odottaa tältäkin suomennokselta; palkittiinhan Ahonen viime vuonna J.A. Hollon palkinnolla Diogenes Laertoksen teoksen *Merkittävien filosofien elämät ja opit* suomennoksesta. Teos kuuluu Basam Books –kustantamon sarjaan Ikuiset klassikot, jossa on ilmestynyt aiemmin mm. persialaista ja egyptiläistä viisautta.

Tammi-kustantamon Olympos-sarjaa jatkaa tänä syksynä Vergiliuksen *Paimenlauluja* Laura Lahdensuun ja Ari Saastamoisen suomentamana. On mielenkiintoista nähdä, miten tämä käännös vertautuu Artipictura-kustannusyhtiön vuonna 2001 julkaisemaan *Buolica – Paimenrunoja*, jossa suomentajana oli Teivas Oksala. Uusi *Paimenlauluja* julkaistaan Tammen Olympos-sarjassa, jossa ovat aiemmin ilmestyneet mm. Hesiodoksen *Jumalten synty* ja *Työt ja päivät*, Aiskhyloksen *Oresteia* ja Petroniuksen *Satyricon*.

Tämän vuoden suurteon on kuitenkin mielestäni tehnyt Veli-Matti Rissanen Cicero-suomennoksellaan *Laeista (De legibus)*. Paitsi että suomennos on tärkeä, on itse kirjakin kaunis. Tämän enempää ei tästä teoksesta tässä; Paideian jäsenet kuulevat tästä lisää

tulemalla paikan päälle! Mielenkiintoiselta uutuudelta kuulostaa myös helsinkiläisen Yliopistopainon *Antiikin lääketieteen perintö*, joka tarkastelee paitsi Hippokrateen ja Galenoksen elämäntyötä myös Egyptin ja esimerkiksi Mesopotamian lääkäreiden ohjeita. Kirjan on toimittanut dosentti Andreo Larsen (HY).

Historiallisen romaanin kirjoituskilpailussa palkittu Jukka Salmen *Hunajametsä* sijoittuu Aleksanteri Suuren valtakuntaan Persiaan ennen ajanlaskun alkua. Kirjan päähenkilö on poika, joka oppii laulamaan Homeroksen Iliaksen ja laulaa sitä mykistävän lumoaivasti. Kevyttä antiikki-aiheista lukemista nuorille puolestaan suo Roomalaismysteeri-sarjan toinen osa *Vesuviuksen salaisuudet*, jonka kirjoittaja Caroline Lawrence on opiskellut arkeologiaa Cambridgen yliopistossa. Termit ovat hallussa myös suomentajalla; onhan tästä toisenkin osan suomennoksesta vastuussa vanha tuttumme Pekka Tuomisto. Roomalaismysteeri-sarjan ensimmäinen osa, *Ostian koirat*, ilmestyi viime vuonna.

Pakko on mainita myös kirjailija Jaakko Okkerin *Syrakusan lumo*, josta ei tosin löydy kuin ennakkotieto. Gummeruksen www-sivut kertovat kirjan synnystä: "Kirjailija Jaakko Okker otti uuden vuoden 2004 vastaan Syrakusassa Sisiliassa ja juhli paikallisten asukkaiden kanssa historiallisissa paikoissa. Tästä sai alkunsa teos Syrakusan lumo." Kirjan sisältöä kuvaillaan seuraavasti: "Homo Festivus, Tragedia ja komedia, Filosofian ikuinen ikävä vallan luo ja Järjetön usko järkeen." Saa nähdä, mitä tuleman pitää.

Ja lopuksi, jotta totuus ei unohtuisi, palataan perusasioihin. Tänä vuonna on ilmestynyt myös uusia oppikirjoja: Finn Lectura julkaisema *Clavis latina I* on latinan kielen oppikirjasarjan ensimmäinen osa ja kattaa lukion B3-latinan kurssit 1-3. Tekijöinä ovat Maija-Leena Kallela ja Erkki Palmén. Ensimmäiseen osaan kuuluvat sekä tekstikirja *Textus & Cultura* että kielioppikirja *Grammatica & Exercitia*. Peruskoulun yläluokkia (7.-8.) varten taas on ilmestynyt *Salve! 1*, joka sisältää peruskoulun B2-latinan oppimäärän. Tämä oppikirja puolestaan on Opetushallituksen tuotantoa ja tekijöinä ovat Helena Rönkä ja Erkki Auvinen. Oppikirjan lukukappaleet kertovat roomalaisen Sulpiciuksen perheen arjesta ja juhlasta vuonna 80 jKr. ja tutustuttavat lukijan keisari Tituksen ajan elämään ja kulttuuriin. Sanaston yhteydessä esitellään myös latinan sanojen nykykielissä esiintyviä sukulaisia.

Uskoisin, että edellisistä löytyy joulupukin konttiin jokaiselle sopiva ja mieluinen lahja. Koko vuoden kirjasatoa antiikin ystäville on koottu Klassillis-filologisen yhdistyksen (KFY) jäsenlehteen 66 (20.8.2004), joka löytyy pdf-tiedostona [www-osoitteesta http://www.helsinki.fi/hum/kla/kfy/foliu_m066.pdf](http://www.helsinki.fi/hum/kla/kfy/foliu_m066.pdf)

JÄSEN JÄRVELÄINEN

PAIDEIAN YHTEYSTIEDOT

Kaikissa yhdistykseen liittyvissä asioissa jäsenet voivat ottaa yhteyttä puheenjohtaja Jyri Vaahteraan tai sihteeri Minna Seppäseen.

Osoite:

Paideia r.y., c/o Klassilliset kielet ja antiikin kulttuuri, 20014 Turun yliopisto.

Verkossa:

<http://org.utu.fi/muut/paideia/>

Sähköposti:

jyri.vaahtera@utu.fi

minna.seppanen@utu.fi

OCTOBRI LAETUS PORTAT VINDEMITOR
UVAS,
OMNIS AGER BACCHI MUNERE, VOCE
SONAT.

ANTHOLOGIA LATINA 665, 19-20.